

Vastaus kirjallisen lausunnon pyyntöön sivistysvaliokunnalta

Hallituksen esitys laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain väliaikaisesta muuttamisesta (opintotestelikokeilu) (HE 93/2026 vp)

Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) kiittää sivistysvaliokuntaa mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

SYL pitää esityksen tavoitteita lähtökohtaisesti kannatettavina. On perusteltua etsiä ratkaisuja, jotka tukevat toiselta asteelta korkeakoulutukseen siirtymistä, vahvistavat nuorten kiinnostumista koulutuspoluille ja madaltavat korkeakoulutukseen hakeutumisen kynnyksiä. Mahdollisuus tutustua korkeakouluopintoihin ilman vaikutusta ensikertalaisasemaan on kannatettava ratkaisu. Kokeilu voi auttaa nuoria löytämään omaa alaansa, vahvistamaan opiskelutaitojaan sekä vähentämään koulutusvalintoihin liittyvää epävarmuutta. On tärkeää, ettei opiskelupaikan saamatta jääminen muodostu yksittäiseksi epäonnistumiseksi, joka vaikeuttaa myöhempiä koulutuspolkuja.

SYL kuitenkin korostaa, että koulutuspolkujen nopeuttaminen ei saa muodostua itseisarvoksi. Nuorten siirtymät koulutuksesta korkeakouluun ovat yksilöllisiä, eikä kaikille tarkoituksenmukaisin ratkaisu ole välitön siirtyminen tutkintokoulutukseen. Opintotestelikokeilun onnistumista tulisi arvioida myös siitä näkökulmasta, lisääkö se nuorten kokemaa hyvinvointia, toimijuutta ja mahdollisuuksia tehdä itselleen sopivia koulutusvalintoja.

SYL pitää erityisen huolestuttavana sitä, että opintotestelistä korkeakouluille osoitettava rahoitus ei vaikuta vastaavan koulutuksen todellisiin järjestämiskustannuksiin. Esityksen mukaan korkeakouluille korvattaisiin 15 euroa opintopisteeltä sekä lisäksi 5 euroa opintopistekohtaisesti ohjaukseen. Korvaustaso jää kuitenkin selvästi alle opetuksen järjestämisen todellisten kustannusten, jolloin korkeakoulujen olisi katettava merkittävä osa kokeilun kustannuksista perusrahoituksestaan. SYL katsoo, ettei korkeakouluille tule asettaa uusia tehtäviä ilman riittävää rahoitusta. Mikäli kokeilun tavoitteena on aidosti lisätä korkeakoulutukseen osallistumista ja laadukasta ohjausta, tulee myös sen rahoituksen olla kestävällä pohjalla. Rahoituksen riittävyyttä tulee arvioida osana kokeilun seuranta.

SYL nostaa esiin myös opintotestelin ja sosiaaliturvan välisen ristiriidan. Lakiluonnoksen mukaan työttömyysturvaa koskevat opiskelurajoitukset säilyvät ennallaan. Käytännössä tämä voi estää osaa kohderyhmästä hyödyntämästä opintotesteliä täysimääräisesti. Työttömyysturvassa päätoiminen opiskelu on rajattu kolmeen kuukauteen, kun taas opintotesteli mahdollistaa yhteensä 30 opintopisteen suorittamisen, mikä vastaa noin puolen vuoden päätoimista opiskelua.

SYL katsoo, että koulutukseen osallistumisen esteitä tulee purkaa eikä luoda uusia. Opintotestelikokeilun yhteydessä tulisi tarkastella myös sosiaaliturvan rakenteita sekä arvioida niiden vaikutuksia kokeilun onnistumiseen.

SYL pitää ongelmallisena myös ehdotettua rajausta vain suomen- ja ruotsinkielisiin opintoihin. Rajausta voi johtaa siihen, että osa opiskelijoista jää perusteettomasti kokeilun ulkopuolelle. Kansainvälistyvässä korkeakoulukentässä myös englanninkieliset koulutukset muodostavat merkittävän osan koulutustarjonnasta, ja niiden ulkopuolelle jättäminen herättää kysymyksiä yhdenvertaisesta kohtelusta.

Lisäksi SYL pitää tärkeänä, että opintoselityskokeilun yhteydessä tarkastellaan avoimen korkeakoulutuksen kehittämistä laajemmin. Kokeilun erityisenä vahvuutena on mahdollisuus hyödyntää opintoselitystä avoimen väylän opintoihin. Tämän vuoksi olisi tarkoituksenmukaista kehittää avoimen väylää pitkäjänteisesti sekä varmistaa, ettei avoimen väylän käyttö muodostu opiskelijoille taloudelliseksi kynnykseksi.

Lopuksi SYL korostaa, että kokeilun arvioinnissa tulee tarkastella paitsi korkeakoulutukseen siirtymisen nopeutta myös vaikutuksia koulutukselliseen yhdenvertaisuuteen, opiskelijoiden hyvinvointiin sekä korkeakoulujen toimintaedellytyksiin.

Petra Pulli

Petra Pulli
Puheenjohtaja

Emilia Enroth

Emilia Enroth
Varapuheenjohtaja

Lisätietoja: Koulutuspolitiikan asiantuntija, Anna Oksanen, 041 515 2230, anna.oksanen@syl.fi

Signature:
[Petra Pulli \(May 25, 2026 16:25:48 GMT+3\)](#)

Email: petra.pulli@syl.fi

Signature:
[Emilia Enroth \(May 25, 2026 17:23:31 GMT+3\)](#)

Email: emilia.enroth@syl.fi